

linske hrane se združi z njo, ter služi s koreninami globokeje segajočim rastlinam kot hrana. Dokazano je, da voda izpeljana iz globoke drenaže nima skoraj nič redilne rastlinske hrane v sebi, dočim pa voda iz plitvih drenaž mnogo amonijakovih soli in fosforovih zvez zemlji odpelje. Korenine globoko segajočih rastlin plitvo drenažo lahko v stiku cevki zamašijo, in zaprečijo odtek vode.

Tudi oddaljenost drenažnih jarkov drugzega od drugzega je jako različna, ter je odvisna od zemlje njene močvirnosti in od globočine jarkov. Slavni strokovnjak Parkes pravi o tem, da na štiri čevlje in pol globočine jarkov v težki ilovčasti zemlji njih oddaljenost ne sme presegati 40 čevljev. Ako je pa zemlja bolj rahla, pomešana s kremenikom, potem naj bo oddaljenost pri oni isti globočini 45 do 50 čevljev. Čim rahleja je zemlja in čim globokeje se nahaja plast, katera vodo zadržuje, tim večja naj bode tudi oddaljenost jarkov. Glavno pravilo pri tem pa je: oddaljenost jarkov pri srednji ilovčasti zemlji naj bode 12krat večji, kot globočina jarkov, pri še enkrat večji globočini pa samo 18krat večji. Bolj skupaj naj se delajo jarki samo onda, ako se je prišlo do podzemeljske vode, potem tudi v jako težki ilovčasti zemlji, kakor tudi v zemlji, katera je sestavljena iz jako drobnega močnatga peska, ki vodo težko skozi spušča. Ako so jarki preveč daleč drug od drugzega oddaljeni, odpeljavanje vode je slabo, ker med jarki zemlja ostane le bolj ali manj močvirna, če so pa jarki zopet preblizo, so stroški vsled kopanja jarkov in polaganja cevi mnogo večji, in vendar nepotrebni.

Za različne zemlje in v različno globočino nam kažejo sledeči broji primerno oddaljenost.

Jarki 4 čevlje globoki naj bojo oddaljeni v:

težki ilovčasti zemlji	28—30 čevljev
kremeno-ilasti	26—36 „
kremenikasti	50—60 „
šotni	30—40 „

Jarki 5 čevljev globoki naj bodo oddaljeni v:

težki ilovčasti zemlji	30—40 čevljev
kremeno-ilasti	45—60 „
kremenikasti	60—75 „
šotni	40—50 „

Ko se je naredil načrt, odločila lega in globočina sušilnih in nabiralnih in odpeljavnega jarka, zaznamovala njih oddaljenost, prično se delati jarki. Tudi pri kopanju jarkov prihrani se lahko mnogo stroškov in sicer s tem, da se jarki kopljejo samo tako široki, kakor je ravno potrebno za vlaganje cevk. Njih širina naj ne bo večja ko en čevlj ali največ en čevlj in pol, in sicer od zgorej. Doljna širjava naj pa bo samo tolika, kolikor je premer onih cevk, katere so odmenjene za oni jarek. Ako je na dnu jarek širji, je potem polaganje cevi jako težavno, ker cevi nimajo stalnosti in se vedno na strani pomikajo. Pri kopanju jarkov potreba je navadno dveh ali treh delavcev. Prvi delavec naredi z lopato zato pripravljeno po dva zaboda v globočino, ter dela tako jarek naprej. Njemu sledi drugi delavec, ter naredi ravno tako dva zaboda v globočino, pa z mnogo ožjo lopato kot prvi. Tretji delavec, kateri stoji na zapadu drugzega delavca, dela tretji zabod in ta je zadnji, kateri mora biti samo tako širok, kakor so široke cevke, ki so odmenjene za oni jarek. Tudi ta delavec mora imeti zato pripravno lopato. Tretjemu delavcu sledi tudi navadno še četrti z nekako žlebasto lopato, pobere vso prst iz dna jarkov, ter jih tudi pogladi. To delo naj se pa zvršava od zgorej navzdol. Jarki naj se počnejo vedno na najnižjem kraju kopati, da se voda, ako se pride do nje, lahko odteka in delavce ne zaprečuje v njih delu. Čas, v katerem je najboljši delati jarke, odvisen je od zemlje

in vremena. Za ilovčasto zemljo je najboljši čas spomlad ali pa jesen, ker takrat se zemlja vsled vlažnosti, katera se v nji nahaja, lahko izmetava. V zemlji kremenikasti ali pa v zemlji, v kateri se v globočini nahaja mlevka, in v tej vedno voda, je najboljši čas poletje, kedar je zemlja najbolj suha. Tudi naj se jarki ne počnejo nikdar popred delati, dokler že niso pripravljene tudi cevi. Prigodi se lahko, da med tem časom, ko so jarki odprti, nastanejo nalivi, ter jarke zasujejo, posebno v zemlji, kjer se nahaja kaka kremenikasta plast, in s tem provzročuje nove stroške.

(Konec prihodnjic.)

Gospodarske novice.

* *Krompirjev hrošč (keber)*. Zopet nova nadloga! V Ameriki se je prikazal na krompirji hrošč (keber), ki, dokler je še gosnica, krompirjevo perje pokončuje, s tem pa krompir sam hira in konec jemlje. Grozno škodo so zaradi tega trpeli že Amerikanci, al bati se je, da bi ta nova poljska nadloga ne se iz Amerike širila dalje. Kmetijski muzej v Berlinu je več taci mrtvih kebrov razposlal kmetijskim šolam, da ga brž spoznajo, ako bi se utegnil zanesti v Nemčijo. Drobna trtna uš se ne dá tako lahko spoznati; spoznava se še le, ko je je kje sila veliko.

Národne stvari.

O delovanji národne čitalnice Ljubljanske leta 1784.

Poročal tajnik Franjo Ravnikar v občnem zboru 13. decembra 1874. leta.

Slavni zbor! Pogumno vkljub vsem zaprekam gledamo Slovenci v prihodnost, nobena nevihta nas ne pogubi, nobeno protivstvo nas ne plaši, naša društva, če ravno začasno nekoliko hirajoča, zopet se oživljajo in domači prepir, akoravno včasih preoster, se zopet pomiri. In tako je tudi čitalnica naša v vseh svojih strokih zlasti v zadnji najbližji dōbi vidno napredovala, odbor pa si je vse preteklo leto prizadeval pospeševati koristi tega za naš narod gotovo važnega zavoda.

V občnem zboru konec 1873. leta izvoljeni odbor se je 5. januarja t. l. konstituiral tako, da predsednikovo namestništvo prevzame g. dr. E. Costa, za tajnika je bil izvoljen Ravnikar, za knjižničarja Kreč, v gospodarski odsek so prišli gg. Kremžar, Pakič, Vilhar in dr. Zupanec, in v odsek za veselice gg. dr. K. Bleiweis, Drenik, Jentl, Juvančič, Kadilnik in Turk. Sicer se je v tej seji konstatiralo, da so pregledniki blagajnikovih računov vse v najlepšem redu našli; zato se je ob enem gosp. blagajniku Kremžarju pohvala izrekla. Odbor je imel 7 sej, katerim je v začetku in konec leta predsedoval g. predsednik sam, v sredini leta pa zaradi predsednikove bolehnosti njegov namestnik.

Pogodbi s kavarnarjem in restaurantinjo ste se ponovile za eno leto, in zadnji se je dovolilo, da sme svojo dosedanje kavcijo premeniti s hranilno knjižico v znesku 300 gold. Raznašanje časnikov na dom, ki so važen faktor v našem družbinskem življenju, oživlja se s tem, da se razpošlje čč. udom tiskana posebno resna opomba, in da se ob enem nalaga slugi točno izpolnjevanje njegove službe v tem oziru.

Časnikov vzdržuje čitalnica letos 57, tedaj 8 več nego lani in se je posebno ozir jemalo na ilustrirane časnike, ki so udom zelo priljubljeni. Časnikov je tudi